



МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН ТА СОЦІАЛЬНИХ
КОМУНІКАЦІЙ

**БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА,
БІБЛІОГРАФІСТИКА, БІБЛІОТЕРАПІЯ В
ОСВІТІ:
теорія і практика**

Збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

Мукачево
(27 серпня 2021 року)



УДК 159.9:028.02:37:02:929:37:021(043.2)

Б59

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет
Наково-технічною радою Мукачівського державного університету
(Протокол № 1 від 31.08.2021 р.)

Відповідальний за випуск – к. філол. н., доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій Прокопович Л.С.

Головний редактор:

Щербан Т. Д. – доктор психологічних наук, професор, ректор МДУ.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Моргун А. В. – декан гуманітарного факультету, кандидат філологічних дисциплін, доцент.
Прокопович Л. С. – кандидат філологічних дисциплін, доцент, завідувач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Мовчан К. М. – директор Наукової бібліотеки МДУ, старший викладач кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Веремчук О. В. – кандидат педагогічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Курило О. Й. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Попович Н.Ф. – кандидат філологічних дисциплін, доцент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Бабіля М. В. – провідний бібліограф, асистент кафедри філологічних дисциплін та соціальних комунікацій.

Б59

Бібліопсихологія, бібліопедагогіка, бібліографістика, бібліотерапія в освіті: теорія і практика: збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, 27 серпня 2021 р. Мукачево / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2021. – 69 с.

СЕМЕНЧУК В. В.,
ПРОКОПОВИЧ Л. С.,
Мукачівський державний університет

*ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ КНИГОЗБІРЕНЬ В УКРАЇНІ ТА
ЗА КОРДОНОМ В СУЧАСНОМУ МЕДІА ПРОСТОРІ*

Останніми роками розробки та дослідження в галузі електронних книгозбірень стали одним з актуальних і дуже привабливих напрямів розвитку інформаційних систем. Чисельними дослідницькими проектами й реалізацією конкретних електронних книгозбірень займаються фахівці різного профілю. Питання нормативного регулювання діяльності електронних книгозбірень сьогодні вивчено не достатньо. Особливу увагу варто приділити питанням нормативно-правового регулювання діяльності медіатек, як різновиду сучасних бібліотек.

Щодо аналізу міжнародного досвіду, то він показав яскраві приклади створення і функціонування електронних бібліотек за кордоном.

«Bibliomania» – це найкращий портал літератури в Інтернеті. Він виграв численні нагороди, серед яких журнал Forbes проголосував за один із 300 найкращих веб-сайтів у світі та двічі проголосував за 100 найкращих веб-сайтів Великобританії. «Bibliomania» – освітній ресурс із повним текстом класичної світової літератури та важливими нехудожніми текстами, підкріпленими великим довідковим розділом. Навчальні посібники надають найкращі результати сучасного академічного аналізу, а журнал WellRed – найкращі в сучасних оглядах, статтях та інтерв'ю [1].

Одну із найпотужніших медіатек Європи створено у Вроцлаві. За статистикою її відвідувачі – особи віком від 25 до 44 років (в Європі до цієї вікової категорії належать і студенти). У цій медіа теці є великий каталог DVD, музичних компакт-дисків, аудіокниг, настільних ігор та електронних освітніх програм. Також забезпечено вільний доступ до інтернету, зокрема до популярної електронної бази даних книг Ibuków. Цікавою особливістю Вроцлавської медіатеки є сучасний інтер'єр. Це приємний простір для обміну ідеями та думками між молодими людьми. Тут вони можуть працювати над важливими проектами та розширювати свій світогляд.

Мультимедійні осередки дедалі частіше з'являються не лише в межах ЄС, США та Канади, а й на пострадянському просторі, у країнах, які лише подали заявку на членство в Євросоюзі. Один із чудових прикладів – медіатека у Тбілісі (Грузія). Принципової різниці між мультимедійним простором Грузії

та ЄС нема. Є лише ментальні особливості. Медіатека розташувалась у гарній парковій зоні. Тут зібрано сучасні видання в різних цифрових форматах. Інвестори планують розширювати зону медіатек у місті, аби кожен житель міг обрати зручну локацію [4].

Навесні 2003 р. у французькому Реймсі, поряд з всесвітньо відомим Реймським собором, було відкрито ще одну медіатеку. У 2007 р. їй присвоїли ім'я Жана Фалала, мера Реймса. Медіатека Жана Фалала – це один із дванадцяти національних проєктів, відібраних Міністерством культури та комунікацій у рамках Програми регіональних муніципальних бібліотек Франції. Одночасно бібліотеку можуть відвідувати близько 700 користувачів. Одному читачеві одночасно видається до 15-ти документів, зокрема періодичні видання, CD і DVD.

Водночас в італійському Мілані у 2003 р. відкрили Медіатеку св. Терези (у рамках спільної програми Міністерства культурного надбання та культурної діяльності Італії). Нині це одна із найважливіших точок доступу до цифрових інформаційних ресурсів, що стосуються культури цієї країни. Медіатека розташована в колишній церкві св. Терези. Тут міститься інформація з понад 100 баз даних (мережеві, CD та DVD) у галузі літератури, мистецтва, музики, природничих і суспільних наук. Весь фонд медіатеки доступний для перегляду безкоштовно [3].

Для забезпечення успішного переходу вітчизняних бібліотек на використання нових національних стандартів України, гармонізованих із міжнародними нормативними документами, Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського ініціювала створення міжвідомчої робочої групи, до складу якої увійшли фахівці провідних бібліотек різних систем і відомств. З 01.09.2016 р. набули чинності нові національні стандарти України, зокрема ДСТУ ISO 16439:2016 (ISO 16439:2014, IDT) «Information and documentation – Methods and procedures for assessing the impact of libraries. Інформація та документація. Методи та процедури оцінювання впливу бібліотек». Цей міжнародний стандарт розроблений з метою стратегічного планування та менеджменту якості бібліотек; для полегшення порівняння бібліотечного впливу в часі між бібліотеками подібного типу і призначення; для підвищення цінності бібліотек для навчання і наукових досліджень, освіти та культури, соціального та економічного життя; для підтримки політичних рішень щодо стратегічних цілей бібліотек.

Визначення термінів, понять, методик збирання статистичних даних подано в ДСТУ ISO 2789:2016 (ISO 2789:2013, IDT) «Information and documentation – International library statistics. Інформація та документація. Міжнародна бібліотечна статистика». На основі кількісних

показників діяльності бібліотеки розробляється система статистичних показників з оцінювання якості послуг та економічної ефективності виконуваних робіт, які зафіксовано в міжнародному стандарті ДСТУ ISO 11620:2016 (ISO 11620:2014, IDT) «Information and documentation – Library performance indicators. Інформація та документація. Показники функціонування бібліотек». Систему статистичних показників бібліотеки мають вибудовувати на основі комплексного збалансованого та інтегрального підходів у тісному взаємозв'язку кількісних та відносних показників, з урахуванням місії, поточних та стратегічних завдань бібліотеки [2].

Дослідження впливу бібліотек на особу, за ДСТУ ISO 16439:2016, може виявити такі позитивні результати як зміна навичок і компетенцій, зміни у відносинах і поведінці, успіх у навчанні чи кар'єрі. Наприклад, бібліотечні послуги можуть сприяти успіху в наукових дослідженнях, навчанні або в своїй професії. У всіх цих сферах можливі такі результати: заощаджений час у пошуку інформації; вдосконалення дослідницьких навичок і критичного мислення; вміння вибирати релевантну інформацію; кращі можливості для кар'єрного зростання за рахунок підвищення інформаційної грамотності. Через вплив на окремих осіб або групи, сфера впливу бібліотеки може поширюватися на установу або спільноту (наприклад університет, громада, регіон). Ці впливи сприятимуть позитивній ролі бібліотеки в установі чи спільноті; збільшенню інституційного фінансування, дослідницьких грантів, донорів; залученню кращих дослідників, викладачів, науковців, студентів; залученню інших науково-дослідних установ, підприємств, неурядових організацій, нових груп населення [3].

Соціальним впливом бібліотек, згідно зі стандартом ДСТУ ISO 16439:2016, є вплив діяльності бібліотеки на населення навколишньої спільноти або суспільство в цілому. Бібліотеки допомагають соціальній інтеграції та соціальній згуртованості, а саме: сприяють адаптації маргінальних груп та особам з особливими потребами; зміцнюють зв'язки між людьми і групами та підтримують міжкультурну комунікацію і розуміння між генераціями. Надаючи доступ до політичної, соціальної, наукової, економічної, культурної та правової інформації, бібліотеки допомагають людині здійснювати усвідомлений вибір у політичному і громадському житті. Бібліотеки відіграють ключову роль щодо надання кожному можливості підвищувати свій освітній рівень та навчатися упродовж усього життя, а також сприяють розвитку місцевої культури та популяризації історії за допомогою виставок та інших соціокультурних заходів, надають інформацію про місцеві спільноти. Таким чином, вони позитивно впливають на громадянську свідомість та ідентичність спільнот. Особливої

значущості набуває соціальний вплив, який здійснюють бібліотеки щодо майбутніх поколінь, зберігаючи документальну та культурну спадщину.

Список використаних джерел

1. Bibliomania [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bibliomania.com/>.
2. Державна бібліотека України для юнацтва [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.4uth.gov.ua/index.htm>
3. Воловенко Т. Реферативна база даних як інформаційний ресурс бібліотеки / Т. Воловенко // Бібліотечний вісник. – 2015. – № 4. – С. 3-7.
4. Копняк К.В. Роль електронної бібліотеки в інформаційно-освітньому середовищі ВНЗ / К.В. Копняк // Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: збірник наукових праць V Міжнародної науково-практичної конференції. – С. 45-54.

УДК: 378.011.3-051:784:316.7(043.2)

СИМОНЯН В.В.,
Мукачівський державний університет

ЕТНОКУЛЬТУРА І КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ І БІБЛІОПЕДАГОГІКИ

Проблема етнокультурної компетентності особистості, зокрема майбутнього викладача вокалу, є актуальною не тільки у науковому просторі, але й у просторі педагогічної практики мистецької освіти. Питання етнокультури цікавила багатьох дослідників, серед яких О.Комаровська, Н. Коршунова, Л. Куненко, О. Отич, А. Панькін, Ю. Руденко, А.Садохін, С. Федоров, О. Хоружа, Л. Яновська. Висвітлюється вона і у публікаціях О. Гуренко, Т. Дятленко, Н. Лисенко, Г. Лозко, Т. Фопель.

Лозко Г. розглядає етнокультурну компетентність в аспекті фахової діяльності викладача, який має враховувати специфічні ментальні риси українців і водночас дбати про створення психологічно комфортної атмосфери для учнів інших національностей. Схожу думку простежуємо у Т.Дятленко, яка порівнює етнокультурну компетентність з повагою до національної історії, культури, з виявленням ціннісного ставлення до неї, з прагненням зберегти її унікальність. Т. Фопель пов'язує етнокультурну компетентність з шанобливим ставленням до інших людей, зі здатністю «гармонійно співіснувати з людьми інших культур, мов та релігій, бути готовими долати забобони та йти на компроміси» [4].

Уліщенко В. етнокультурну компетентність визначає як *інтегральну властивість особистості сприймати специфічні етнічні картини світу,*

Попович Н. Ф. РОЛЬ ШКІЛЬНИХ БІБЛІОТЕК У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	35
Попович Н. Ф., Баранська Л.Б. КАЗКОТЕРАПІЯ У РОБОТІ З ДІТЬМИ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	37
Попович Н. Ф., Стецик М.С. БІБЛІОТЕРАПІЯ У ДИТЯЧИХ БІБЛІОТЕКАХ.....	40
Постельжук О.М. РОЛЬ ШКІЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ У ФОРМУВАННІ КУЛЬТУРИ ЧИТАННЯ УЧНІВ	42
Семенчук В. В., Прокопович Л. С. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВПЛИВ ЕЛЕКТРОННИХ КНИГОЗБІРЕНЬ В УКРАЇНІ ТА ЗА КОРДОНОМ В СУЧАСНОМУ МЕДІА ПРОСТОРІ	46
Симонян В.В. ЕТНОКУЛЬТУРА І КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ВОКАЛУ У КОНТЕКСТІ ОСВІТИ І БІБЛІОПЕДАГОГІКИ.....	49
Скрипинець Т. Ю., Прокопович Л. С. РОЛЬ ЧИТАЧА В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРНІЙ ТВОРЧОСТІ.....	51
Сорочук М.М. ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА БІБЛІОПЕДАГОГІКИ ТА БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	53
Трачук Л. Ф. РУБАКІН М. О. ЯК ЗАСНОВНИК БІБЛІОПСИХОЛОГІЇ.....	56
Худик С., Шатрова М.Б. БІБЛІОТЕРАПІЯ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ ЧИТАЧА В БІБЛІОТЕЦІ (НА ПРИКЛАДІ ПЕРЕГІНСЬКОЇ БІБЛІОТЕКИ ДЛЯ ДІТЕЙ РОЖНЯТІВСЬКОЇ ЦБС ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ).....	59
Черніговець Т.І., Місіюк-Шумік А.І. БІБЛІОТЕКА ЯК ОСЕРЕДОК ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ КРАЄЗНАВСТВА СЕРЕД МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	62
Шершун Я.Є., Прокопович Л. С. ШКІЛЬНІ БІБЛІОТЕКИ В КОНТЕКСТІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ГАЛИЧИНИ ТАРЕЦЕПЦІЇ ІВАНА ФРАНКА.....	64

Електронне наукове видання

***БІБЛІОПСИХОЛОГІЯ, БІБЛІОПЕДАГОГІКА, БІБЛІОГРАФІСТИКА,
БІБЛІОТЕРАПІЯ В ОСВІТІ:
теорія і практика***

**Збірник тез доповідей I-ї Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції**

Головний редактор:	<i>Щербан Тетяна Дмитрівна</i>
Відповідальний за випуск:	<i>Прокопович Лідія Сігізмундівна</i>
Упорядкування та комп'ютерна верстка:	<i>Бабіля Марина Василівна</i>

Формат 60*84/16
Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. аркушів – 2,9

Адреса видавництва:
Мукачівський державний університет,
вул. Ужгородська, 26, м. Мукачево, Закарпатська обл., 89600,
тел./факс: (03131) 2-11-09. E-mail: rvc@mail.msu.edu.ua



МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>